

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8963/2553

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 665, ป.พ.พ. มาตรา 672, ป.วิ.พ. มาตรา 249, ป.พ.พ. มาตรา 806

ย่อ / หลักกฎหมาย

ป.พ.พ. มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝากจำต้องคืนทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้ให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคืนให้แก่ผู้นั้น... บัญชีเงินฝากคือบัญชีเป็นการฝาก ในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลยเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากให้แก่จำเลยตามบทบัญญัติของกฎหมาย แม้ผู้ร้องนำเงินเข้าบัญชีของ จำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไปแทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากใน บัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณีการฝากเงิน ซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อน ว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินตราอันเดียวกันกับที่ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำต้องคืนเงินตราอันเดียวกันกับที่รับฝาก ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคืนเงินให้ครบถ้วน เท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึง ต้องคืนเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย จึงไม่มี สิทธิเรียกคืนเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามของจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงิน จากบัญชีเงินฝากของจำเลยคืนได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝากดังกล่าว

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 392,524.60 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากต้นเงิน 274,355.82 บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ 9 ธันวาคม 2547) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่จำเลยไม่ยอมชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์ จึงขอหมายบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารโจทก์ บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x จำนวนเงิน 351,880.35 บาท เพื่อบังคับชำระหนี้ตาม คำพิพากษา ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องโอนเงินของผู้ร้องเข้าบัญชีเงินฝากที่จำเลยเปิดไว้กับธนาคาร โจทก์ เพื่อให้จำเลยนำไปซื้อน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วแทนผู้ร้อง จำเลยเพียงแต่มีชื่อแทนผู้ร้องเท่านั้น ขอให้ศาลสั่งถอนการอายัดและคืนเงินให้แก่ผู้ร้อง โจทก์ให้การว่า จำเลยเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อทำ ธุรกิจทางการเงินกับโจทก์เงินในบัญชีเป็นของจำเลย ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ ถอนการอายัดเงิน 351,880.35 บาท ตามบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา มาบตาพุด บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x ให้คืนเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง คืน ค่าขึ้นศาลส่วนที่เกิน 20 บาท และค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท ให้แก่ผู้ร้อง (ที่ถูกคืน ค่าขึ้นศาลชั้นต้นส่วนที่เกิน 20 บาท ให้แก่ผู้ร้อง และคืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท ให้แก่โจทก์) ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า

"...ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่าเงินฝากตามบัญชีธนาคารที่ถูกอายัดไว้เป็นของผู้ร้องหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝากจำต้องคืนทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคืนให้แก่ผู้นั้น... บัญชีเงินฝากดังกล่าวชื่อบัญชีเป็นการฝากในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลยเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากให้แก่จำเลยตามบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จำเลยแต่เพียงผู้เดียวที่จะมีสิทธิเบิกถอนเงินออกจากบัญชีธนาคารดังกล่าวได้ แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าผู้ร้องได้นำเงินเข้าบัญชีของจำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไปแทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณีการฝากเงิน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินตราอันเดียวกันกับที่ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำต้องคืนเงินตราอันเดียวกับที่รับฝาก ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวนเท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิเรียกคืนเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามของจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของจำเลยคืนได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝากดังกล่าว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ส่วนฎีกาในประการอื่นของผู้ร้องไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ ดูฉบับย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8963/2553ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)โจทก์บริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด (มหาชน)ผู้ร้องนายสุรพล สุทธิวงศ์จำเลยป.พ.พ. ม. 665, ม. 672 ป.วิ.พ. ม. 288ป.พ.พ. มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝากจำต้องคืนทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคืนให้แก่ผู้นั้น... บัญชีเงินฝากชื่อบัญชีเป็นการฝากในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลยเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากให้แก่จำเลยตามบทบัญญัติของกฎหมาย แม้ผู้ร้องนำเงินเข้าบัญชีของจำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไปแทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณีการฝากเงิน ซึ่งตามป.พ.พ. มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินตราอันเดียวกันกับที่ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำต้องคืนเงินตราอันเดียวกับที่รับฝาก ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคืนเงินให้ครบถ้วนเท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย จึงไม่มีสิทธิเรียกคืนเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามของจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้

จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของจำเลยคืนได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝากดังกล่าวคดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 392,524.60 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากต้นเงิน 274,355.82 บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ 9 ธันวาคม 2547) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่จำเลยไม่ยอมชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์จึงขอหมายบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารโจทก์ บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x จำนวนเงิน 351,880.35 บาท เพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องโอนเงินของผู้ร้องเข้าบัญชีเงินฝากที่จำเลยเปิดไว้กับธนาคารโจทก์ เพื่อให้จำเลยนำไปซื้อน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วแทนผู้ร้อง จำเลยเพียงแต่มีชื่อแทนผู้ร้องเท่านั้น ขอให้ศาลสั่งถอนการอายัดและคืนเงินให้แก่ผู้ร้อง โจทก์ให้การว่า จำเลยเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อทำธุรกรรมทางการเงินกับโจทก์เงินในบัญชีเป็นของจำเลย ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ถอนการอายัดเงิน 351,880.35 บาท ตามบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา มาบตาพุด บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x ให้คืนเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง คืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกิน 20 บาท และค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท ให้แก่ผู้ร้อง (ที่ถูกคืนค่าขึ้นศาลชั้นต้นส่วนที่เกิน 20 บาท ให้แก่ผู้ร้อง และคืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท ให้แก่โจทก์) ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่าเงินฝากตามบัญชีธนาคารที่ถูกอายัดไว้เป็นของผู้ร้องหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝากจำต้องคืนทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคืนให้แก่ผู้นั้น... บัญชีเงินฝากดังกล่าวชื่อบัญชีเป็นการฝากในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลยเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากให้แก่จำเลยตามบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จำเลยแต่เพียงผู้เดียวที่จะมีสิทธิเบิกถอนเงินออกจากบัญชีธนาคารดังกล่าวได้ แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าผู้ร้องได้นำเงินเข้าบัญชีของจำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไปแทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณีการฝากเงิน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินทองตราอันเดียวกันกับที่ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ก็ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำต้องคืนเงินตราอันเดียวกันกับที่รับฝาก ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวนเท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิเรียกคืนเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามของจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของจำเลยคืนได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝากดังกล่าว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

ส่วนฎีกาในประการอื่นของผู้ร้องไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้" พินาศขายัน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ(พิทยา ลัมสุวัฒน์-มานัส เหลืองประเสริฐ-จักร อุตตโม)แหล่งที่มาสำนักวิชาการแผนกหมายเลขคดีศาลฎีกาหมายเลขคดีศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเลขเหตุตามคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นกรณีที่ผู้ร้องอ้างว่าเงินฝากในบัญชีของจำเลยเป็นของผู้ร้อง จึงเป็นเรื่องตัวการไม่เปิดเผยชื่อกลับแสดงตนให้ปรากฏและเข้ารับเอาสัญญาใด ๆ ซึ่งตัวแทนได้ทำไว้แทนตน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 806 โดยอาจเทียบเคียงได้กับข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 548/2532 ดังนี้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 548/2532 การที่ผู้ร้องใช้ชื่อของจำเลยที่ 1 เข้าประมูลงานก่อสร้างกับทางราชการ ประมูลได้แล้วผู้ร้องได้ดำเนินการแต่ผู้เดียว แม้กิจการรับเหมาก่อสร้างดังกล่าวเป็นของผู้ร้อง โดยจำเลยที่ 1 เป็นเพียงตัวแทนผู้ร้องก็ตามแต่ก็เป็นเรื่องผู้ร้องซึ่งเป็นตัวการไม่เปิดเผยชื่อยอมให้จำเลยที่ 1 ตัวแทนทำการออกนอกหน้าเป็นตัวการ ผู้ร้องจึงไม่อาจทำให้เสื่อมเสียถึงสิทธิของโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกที่มีต่อจำเลยที่ 1 และชวนชวายเป็นได้สิทธิมาก่อนที่จะรู้ว่าจำเลยที่ 1 เป็นตัวแทนของผู้ร้องตาม ป.พ.พ. มาตรา 806 ดังนั้น ผู้ร้องจะร้องขอตทรัพย์ขอให้เพิกถอนการอายัดสิทธิเรียกร้องค่าก่อสร้างของจำเลยที่ 1 อันมีต่อทางราชการ ซึ่งศาลมีคำสั่งอายัดตามคำขอของโจทก์หาได้ไม่ จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 548/2532 จะเห็นได้ว่า กรณีที่บุคคลใดอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริงอันอยู่ในนามของบุคคลอื่นต้องปรับเข้ากับหลักกฎหมายเรื่องตัวการไม่เปิดเผยชื่อตาม ป.พ.พ. มาตรา 806 มิใช่เรื่องฝากทรัพย์ ฝากเงินตาม ป.พ.พ. มาตรา 665 และมาตรา 672 ตามข้อเท็จจริงในคำพิพากษาศาลฎีกาที่หมายเหตุ หากจำเลยและบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่คัดค้าน กล่าวคือธนาคารยอมรับว่าเป็นเงินของผู้ร้องจริง ธนาคารก็ต้องคืนให้แก่ผู้ร้อง การที่จำเลยมีชื่อเป็นเจ้าของบัญชีหรือไม่ หาใช่สาระสำคัญในการเป็นเจ้าของเงินแต่อย่างใด ดังนั้น หากมีข้อโต้แย้งกันระหว่างผู้ร้องกับจำเลย ถ้าผู้ร้องสามารถพิสูจน์ได้ตามคำร้องว่าเงินเป็นของตน จำเลยเป็นเพียงตัวแทน ศาลก็สามารถพิพากษาคืนเงินให้แก่ผู้ร้องได้ แม้จะมีได้มีชื่อผู้ร้องเป็นเจ้าของบัญชี เพราะการที่จำเลยมีชื่อเป็นเจ้าของบัญชานั้น มิได้หมายความว่าเงินในบัญชี (สิทธิเรียกเงินฝากคืน) จะเป็นของจำเลยเสมอ หากจำเลยไม่คัดค้านว่าเงินดังกล่าวมิใช่ของจำเลยและข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเป็นของผู้ร้อง โจทก์ก็ไม่มีสิทธิอายัดเงินของผู้ร้องที่ฝาก ในนามของจำเลยสิทธิของผู้ร้องจะเสียไปก็แต่บทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 806 บัญญัติไว้ว่า "...ตัวการผู้นั้นหาอาจจะทำให้เสื่อมเสียถึงสิทธิของบุคคลภายนอกอันเขามีต่อตัวแทนและเขาชวนชวายเป็นได้มาแต่ก่อนที่รู้ว่าเป็นตัวแทนนั้นได้ไม่" ตามข้อเท็จจริงจำเลยยังมีได้นำเงินจำนวนดังกล่าวไปผูกพันแก่โจทก์ จึงหาเป็นการเสื่อมเสียถึงสิทธิของโจทก์อันอาจชวนชวายเป็นไปก่อนที่จะรู้ว่าเป็นเงินของผู้ร้องไม่ผู้ร้องจึงชอบที่จะขอเพิกถอนการอายัดได้กรณีจึงแตกต่างกับข้อเท็จจริงในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 548/2532 นอกจากนี้ กรณีเรื่องเงินมิได้แตกต่างจากทรัพย์อื่น ๆ เช่น ผู้ร้องให้จำเลยใส่ชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแทน แต่จำเลยไม่ชำระหนี้ในคดีอื่น เจ้าหนี้จึงนำยึดที่ดินแปลงดังกล่าว เช่นนี้ ผู้ร้องก็ร้องขอตทรัพย์ได้ และหากฟังได้ว่าเป็นของผู้ร้องศาลก็ต้องปล่อยทรัพย์ที่ยึดมิใช่ว่าจำเลยมีชื่อทางทะเบียนแล้วจะต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เสมอ ศิริชัย วัฒนโยธินคำพิพากษา: คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 392,524.60 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากต้นเงิน 274,355.82 บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ 9 ธันวาคม 2547) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่จำเลยไม่ยอมชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์จึงขอหมายบังคับคดี

เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารโจทก์ บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x จำนวนเงิน 351,880.35 บาท เพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องโอนเงินของผู้ร้องเข้าบัญชีเงินฝากที่จำเลยเปิดไว้กับธนาคารโจทก์ เพื่อให้จำเลยนำไปซื้อน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วแทนผู้ร้อง จำเลยเพียงแต่มีชื่อแทนผู้ร้องเท่านั้น ขอให้ศาลสั่งถอนการอายัดและคืนเงินให้แก่ผู้ร้อง โจทก์ให้การว่า จำเลยเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อทำธุรกรรมทางการเงินกับโจทก์เงินในบัญชีเป็นของจำเลย ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ถอนการอายัดเงิน 351,880.35 บาท ตามบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขามอบตาพุด บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x ให้คืนเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง คืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกิน 20 บาท และค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท ให้แก่ผู้ร้อง (ที่ถูกคืนค่าขึ้นศาลชั้นต้นส่วนที่เกิน 20 บาทให้แก่ผู้ร้อง และคืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาทให้แก่โจทก์) ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่าเงินฝากตามบัญชีธนาคารที่ถูกอายัดไว้เป็นของผู้ร้องหรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝากจำต้องคืนทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคืนให้แก่ผู้นั้น... บัญชีเงินฝากดังกล่าวชื่อบัญชีเป็นการฝากในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลยเปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากให้แก่จำเลยตามบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้นจำเลยแต่เพียงผู้เดียวที่จะมีสิทธิเบิกถอนเงินออกจากบัญชีธนาคารดังกล่าวได้ แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าผู้ร้องได้นำเงินเข้าบัญชีของจำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไปแทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณีการฝากเงิน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินทองตราอันเดียวกันกับที่ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ก็ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำต้องคืนเงินตราอันเดียวกับที่รับฝาก ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวนเท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิเรียกคืนเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามของจำเลยตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของจำเลยคืนได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝากดังกล่าว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ส่วนฎีกาในประการอื่นของผู้ร้องไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ อุทธรณ์ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8963/2553ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)โจทก์บริษัทบริหารและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำกัด (มหาชน)ผู้ร้องนายสุรพล สุทธิวิเศษจำเลย

ป.พ.พ. ม. 665, ม. 672 ป.วิ.พ. ม. 288ป.พ.พ. มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝากจำต้อง

คินทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคินให้แก่ผู้นั้น...
บัญชีเงินฝากชื่อบัญชีเป็นการฝากในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลยเปิด
บัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคินเงินฝากให้แก่จำเลยตามบทบัญญัติ
ของกฎหมาย แม้ผู้ร้องนำเงินเข้าบัญชีของจำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไป
แทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณีการฝากเงิน ซึ่งตาม
ป.พ.พ. มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินตราอันเดียวกันกับที่
ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้
สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำเป็นต้องคืนเงินตราอันเดียวกับที่รับฝาก
ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคินเงินให้ครบถ้วนเท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับ
ธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคินเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก
ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย จึงไม่มีสิทธิเรียกคินเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิด
ไว้ในนามของจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้
จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับซื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่
ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของจำเลยคินได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่
เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝาก
ดังกล่าวคดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 392,524.60 บาท พร้อม
ดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี จากต้นเงิน 274,355.82 บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ 9 ธันวาคม
2547) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่จำเลยไม่ยอมชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว
โจทก์จึงขอหมายบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดเงินฝากของจำเลยที่ธนาคารโจทก์
บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x จำนวนเงิน 351,880.35 บาท เพื่อบังคับชำระหนี้ตาม
คำพิพากษา ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องโอนเงินของผู้ร้องเข้าบัญชีเงินฝากที่จำเลยเปิดไว้กับธนาคาร
โจทก์ เพื่อให้จำเลยนำไปซื้อน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วแทนผู้ร้อง จำเลยเพียงแต่มีชื่อแทนผู้ร้องเท่านั้น
ขอให้ศาลสั่งถอนการอายัดและคินเงินให้แก่ผู้ร้อง โจทก์ให้การว่า จำเลยเปิดบัญชีเงินฝากเพื่อทำ
ธุรกรรมทางการเงินกับโจทก์เงินในบัญชีเป็นของจำเลย ขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้
ถอนการอายัดเงิน 351,880.35 บาท ตามบัญชีเงินฝากธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขา
มาบตาพุด บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 644 - 2 - 602xx - x ให้คินเงินจำนวนดังกล่าวแก่ผู้ร้อง
ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับ ให้ยกคำร้อง คิน
ค่าขึ้นศาลส่วนที่เกิน 20 บาท และค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท ให้แก่ผู้ร้อง (ที่ถูกคิน
ค่าขึ้นศาลชั้นต้นส่วนที่เกิน 20 บาท ให้แก่ผู้ร้อง และคินค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ส่วนที่เกิน 200 บาท
ให้แก่โจทก์) ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์นอกจากนี้ให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า
"...ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องว่าเงินฝากตามบัญชีธนาคารที่ถูกอายัดไว้เป็นของผู้ร้อง
หรือไม่ เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้รับฝาก
จำต้องคินทรัพย์สินซึ่งรับฝากไว้นั้นให้แก่ผู้ฝาก หรือทรัพย์สินนั้นฝากในนามของผู้ใดคินให้แก่ผู้
นั้น... บัญชีเงินฝากดังกล่าวชื่อบัญชีเป็นการฝากในนามของจำเลยโดยไม่ปรากฏข้อความว่าจำเลย
เปิดบัญชีเงินฝากดังกล่าวแทนผู้ร้อง ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคินเงินฝากให้แก่จำเลยตาม
บทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จำเลยแต่เพียงผู้เดียวที่จะมีสิทธิเบิกถอนเงินออกจากบัญชีธนาคาร
ดังกล่าวได้ แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าผู้ร้องได้นำเงินเข้าบัญชีของจำเลยเพื่อให้จำเลยรับซื้อน้ำมัน
ใช้แล้วจากลูกค้าทั่วไปแทนผู้ร้อง แต่เงินที่ผู้ร้องนำเข้าฝากในบัญชีเงินฝากของจำเลยจึงเป็นกรณี

การฝากเงิน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 672 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินทองตราอันเดียวกันกับที่ฝาก ผู้รับฝากมีสิทธิเอาเงินนั้นออกใช้ก็ได้ ฉะนั้นเงินที่ฝากจึงตกเป็นของธนาคาร เมื่อจำเลยใช้สิทธิเรียกร้องเอาเงินที่ฝากจากธนาคาร ธนาคารก็ไม่จำเป็นต้องคืนเงินตราอันเดียวกันกับที่รับฝาก ธนาคารคงมีแต่หน้าที่จะต้องคืนเงินให้ครบจำนวนเท่านั้น จำเลยเป็นผู้ทำสัญญาเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารในนามของจำเลย ธนาคารผู้รับฝากจึงต้องคืนเงินฝากพร้อมดอกเบี้ยให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ฝาก ผู้ร้องมิได้เป็นคู่สัญญากับธนาคารด้วย ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิเรียกคืนเงินที่รับฝากไว้จากบัญชีเงินฝากที่เปิดไว้ในนามของจำเลยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 665 และมาตรา 672 ผู้ร้องเพียงแต่มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยปฏิบัติตามหน้าที่ที่จำเลยมีต่อผู้ร้องเท่านั้น หากจำเลยไม่รับชื้อน้ำมันใช้แล้วจากลูกค้าตามที่ผู้ร้องอนุมัติเงินไป ผู้ร้องก็ไม่มีสิทธิที่จะถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของจำเลยคืนได้เอง ผู้ร้องจึงมิใช่เจ้าของเงินฝากตามบัญชีธนาคารของจำเลยที่ถูกอายัดไว้ และไม่มีสิทธิขอให้ถอนอายัดเงินฝากดังกล่าว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น ส่วนฎีกาในประการอื่นของผู้ร้องไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่เป็นสาระแก่คดีอันควรได้รับการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

พิทยา ลัมสุวัฒน์ · มานัส เหลืองประเสริฐ · จักร อุตตโม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/8963/2553>